

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI

L.dz. DDK1-61-4/04/HW

Warszawa, dn. 3. 06. 2004 r.

DECYZJA nr 9/2004

Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej Prezesem Urzędu**, uznaje, że oznaczanie produktu **kawa mielona naturalna 100% „TESCO” à 100g** oraz **kawa mielona „TESCO” à 250g**, deklaracją zgodności z *Polską Normą PN-93/A-76100 Kawa palona*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzanie tak oznaczonego produktu do obrotu przez „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy, z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6, **stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji, zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z 2002 r. Nr 197, poz. 1661), zwanej dalej „u.z.n.k.”, **i nakazuje zaniechanie jej stosowania.**

UZASADNIENIE

Dnia 12 stycznia 2004 r., Prezes Urzędu wszczął z urzędu, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 23a ww. ustawy, postępowanie w sprawie stosowania przez „Galaxia Ltd” Sp.

z o.o. – Palarnia Kawy, z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji zdefiniowanych w art. 3 oraz art. 10 u.z.n.k.

Podstawę wszczęcia postępowania stanowią ustalenia dokonane w trakcie kontroli przeprowadzonych w styczniu oraz listopadzie 2003 r. przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Kielcach, w hipermarkecie Tesco w Kielcach przy ul. Świętokrzyskiej 20, należącym do Tesco - Polska Sp. z o.o. w Krakowie. Z ustaleń tych wynika, iż w sprzedaży tej placówki znajdowały się artykuły spożywcze wyprodukowane przez „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6, które w zakresie badanych cech jakościowych nie odpowiadały wymaganiom deklarowanej przez producenta normy *PN-93/A-76100 Kawa palona*.

Kontroli poddano partię **„Kawy mielonej naturalnej 100% TESCO”** (badanie ze stycznia 2003 r.) oraz **„Kawy mielonej TESCO”** (badania z listopada 2003 r.), **produkcji „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6, deklarowanych na zgodność z PN-93/A-76100 Kawa palona**. Ponadto na opakowaniach jednostkowych produktu widniał **napis „Jakość I”**. W wyniku badań przeprowadzonych przez Laboratorium Kontrolno – Analityczne Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach stwierdzono, iż produkty nie są zgodne z wymaganiami deklarowanej normy *PN-93/A-76100 Kawa palona* i deklaracją producenta z uwagi na:

- niewłaściwe cechy organoleptyczne naparu tj. mało charakterystyczny, wyraźnie osłabiony smak i nikły aromat (badanie z lutego 2003 r.),
- niewłaściwe cechy organoleptyczne naparu tj. nieczysty, nietypowy dla kawy naturalnej zapach oraz pusty smak (badanie z listopada 2003 r.).

Postanowienie o wszczęciu postępowania, wraz z zawiadomieniem, doręczono stronie dnia 19 stycznia 2004 r.

W piśmie z dnia 26 stycznia 2004 r. „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6, przedstawiła swoje stanowisko odnośnie postawionych zarzutów.

Strona podniosła, że podjęła wszelkie dostępne środki, mające na celu wykluczenie możliwości wprowadzenia konsumentów w błąd informacjami umieszczonymi na opakowaniu swoich produktów.

Strona podniosła również, że przedmiotowe produkty wykonane zostały zgodnie z wymogami *PN-93/A-76100*, a zastrzeżenia Laboratorium Kontrolno – Analitycznego Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach nie pokrywają się ze wskazaniami zawartymi w punkcie 8 tablicy 1 ww. normy. W opinii Spółki z o.o. „Galaxia Ltd”, w wykonanych badaniach nie ma mowy o uchybieniu przez przedmiotową kawę mieloną TESCO, wymienionym w tym punkcie cechom charakterystycznym smaku i zapachu naparu kawy mielonej. Ponadto, zdaniem Strony, *Polska Norma PN-93/A-76100 „nie określa, jaka ma być wyrazistość smaku, czy zapachu naparu np.: mocny, słaby, lekki, twardy, mały, średni, duży, największy, najmniejszy itp.”*.

Dodatkowo Strona zwróciła uwagę, że nie miała wpływu na ostateczny kształt opakowania przedmiotowego produktu, którego projekt przedstawiła do realizacji Spółka TESCO.

Powyższe argumenty Strona powtórzyła w piśmie z dnia 10 kwietnia 2004 r., stanowiącym ustosunkowanie się do materiału dowodowego zebranego w sprawie. Dodatkowo w ww. piśmie podniesiono, że według informacji jakimi dysponuje Spółka z o.o. „Galaxia Ltd”, „...organ kontrolny, Laboratorium Kontrolno – Analityczne w Kielcach, nie posiadał właściwej akredytacji do przeprowadzenia oceny organoleptycznej kawy zgodnie z deklarowaną normą...”, a jego pracownicy prawdopodobnie nie posiadali odpowiedniego przeszkolenia w tym zakresie. Strona poinformowała także, że w związku z zaistniałą sytuacją, zakończyła współpracę z dystrybutorami kawy TESCO.

Ponadto „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. podniosła inne okoliczności, które nie były przedmiotem niniejszego postępowania i nie mają dla jego rozstrzygnięcia żadnego znaczenia.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000 Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.),

strona przed wydaniem decyzji miała możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił i zważył, co następuje:

Z dniem 1 stycznia 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. Nr 169, poz. 1386). Art. 5 ust. 3 powyższej ustawy stwierdza, iż stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, jednakże w przypadku, gdy producent deklaruje na opakowaniu zgodność produkowanych wyrobów z określonymi normami przedmiotowymi – zobowiązany jest do tego, aby wyrób wykazywał zgodność z przywołanymi normami. Jak wykazano powyżej, badania pobranych próbek „Kawy mielonej naturalnej à 100% TESCO” oraz „Kawy mielonej TESCO” wykazały, iż przedmiotowe produkty są niezgodne z deklarowaną normą.

Takie praktyki przedsiębiorstwa w zakresie oznaczeń handlowych swoich wyrobów są działaniami niewłaściwymi w stosunku do konsumentów i spełniają przesłanki czynów nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 i art. 10 ust. 1 u.z.n.k., polegających na wprowadzaniu do obrotu wyrobów oznaczonych w sposób wprowadzający klienta w błąd co do jakości, składników, sposobu wykonania oraz innych istotnych cech towarów.

Przede wszystkim, praktyki takie wyczerpują przesłanki art. 3 ust. 1 u.z.n.k., który stanowi, iż *czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.*

Działanie sprzeczne z prawem w tym przypadku polega na naruszeniu następujących przepisów:

- **art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia** (Dz.U. Nr 63, poz. 634 z późn. zm.), zgodnie z którego treścią informacje podane na opakowaniu jednostkowym środków spożywczych przeznaczonych bezpośrednio dla konsumenta, nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd tekstem lub znakiem graficznym oraz przypisywać środkowi spożywczemu działania lub właściwości, których nie posiada,
- **art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych** (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 44 z późn. zm.), zgodnie z którego treścią znakowanie artykułu rolno – spożywczego nie może w szczególności wprowadzać w błąd nabywcy co do tożsamości artykułu spożywczego, w tym: rodzaju, właściwości, składu,

ilości, trwałości, pochodzenia oraz sposobu produkcji, lub sugerować, że posiada on specjalne właściwości, jeżeli ich nie posiada albo gdy inne artykuły rolno – spożywcze posiadają również takie właściwości.

W przedstawionej sytuacji, oznakowanie wyrobów deklaracją zgodności z Polską Normą przy jej jednoczesnym nieprzestrzeganiu narusza prawo, może prowadzić do konfuzji i mylnych wyobrażeń konsumenta co do jakości, składników oraz innych istotnych cech oferowanego mu produktu. Jak wskazywano powyżej, stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, jednak powoływanie się na nie, obliguje przedsiębiorcę do wypełniania wszystkich ich wymagań.

Odnosząc się do argumentów podniesionych przez „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6 w piśmie z dnia 26 stycznia 2004 r. należy stwierdzić, że:

- podjęcie działań, mających na celu wykluczenie możliwości wprowadzenia konsumentów w błąd informacjami umieszczonymi na opakowaniu produktów, nie przyniosło oczekiwanych rezultatów, na co wskazują wyniki kontroli przeprowadzonej przez Inspekcję Handlową w listopadzie 2003 r.,
- zakończenie współpracy z dystrybutorami kawy TESCO, nie ma znaczenia dla stwierdzenia stosowania przez ww. przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,
- zarzuty podważające wyniki badań organoleptycznych przeprowadzonych przez Laboratorium Kontrolno – Analityczne Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach należy uznać za nieuzasadnione, badania powyższe zostały bowiem wykonane przez doświadczonych, wykwalifikowanych pracowników, zgodnie z zadeklarowaną na opakowaniu normą *PN-93/A-76100 Kawa palona*. Stwierdzenie Strony, że ww. norma nie określa wyrazistości smaku i zapachu mija się z prawdą. Pojawiające się w *Polskiej Normie PN-93/A-76100* określenie „charakterystyczny”, dotyczy nie tylko wyróżników smaku i zapachu produktu, ale również ich intensywności. Właśnie w tym celu napar kawy wykonywany jest w określonych warunkach i stężeniu. Ponadto w punkcie 5.3.3. ww. normy - „Ocena smaku i zapachu naparu”, przywołana jest norma *BN-77/8136-12 Kawa surowa. Ocena właściwości naparu*. Norma ta szczegółowo określa wyróżniki, pojęcia uzupełniające, metodykę oceny i sposób wyrażenia jej wyniku. W świetle normy *BN-77/8136-12*

Kawa surowa, badanie laboratoryjne zostało przeprowadzone i opisane w sprawozdaniu prawidłowo, z zastosowaniem pojęć w niej występujących.

- argument Strony o braku wpływu na formę opakowań produktów, również nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ to producent bierze na siebie odpowiedzialność za jakość wprowadzanych do obrotu produktów i zgodność z prawem oznaczeń znajdujących się na ich opakowaniach.

Przedmiotowe działanie przedsiębiorcy jednocześnie zagraża i narusza interes klienta, bowiem przez wprowadzenie w błąd napisem na opakowaniu, może wpływać na decyzję klienta w zakresie nabycia danego wyrobu. Oznakowanie to zmierza do ograniczenia prawa konsumenta do wyboru i zakupu produktu stosownie do indywidualnych preferencji. Ma zatem negatywny wpływ na jego interes. Oznakowanie to godzi również w zasady uczciwej konkurencji, ze szkodą dla innych przedsiębiorców. Wobec tego narusza dobre obyczaje. Biorąc pod uwagę powyższe, **działanie to stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ww. u.z.n.k.**

Spełniona jest również hipoteza art. 10 ust. 1 u.z.n.k. Czynem nieuczciwej konkurencji jest bowiem również takie oznaczenie towarów albo jego brak, które może wprowadzić klientów w błąd co do pochodzenia, ilości, jakości, składników, sposobu wykonania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy, konserwacji lub innych istotnych cech towarów. Czynem nieuczciwej konkurencji jest również wprowadzanie do obrotu towarów w opakowaniu mogącym wywołać powyższe skutki. Jak wykazano powyżej, działania przedsiębiorcy wypełniają przesłanki zawarte w cytowanym przepisie.

Na tle przedstawionego powyżej stanu faktycznego stwierdzić należy również, że kwestionowane działania, polegające na oznaczaniu produktów deklaracją zgodności z *Polską Normą PN-93/A-76100 Kawa palona*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzaniu tak oznaczonych produktów do obrotu przez „Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy z siedzibą w Wieluniu przy ul. F. Rymarkiewicz 6, **stanowią praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Wobec powyższego orzeka się jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652) w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 1 i art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Otrzymuje:

„Galaxia Ltd” Sp. z o.o. – Palarnia Kawy
ul. F. Rymarkiewicz 6
98-300 Wieluń

Do wiadomości:

Główny Inspektorat
Inspekcji Handlowej

Decyzję podpisał:

z up. Prezesa UOKiK
Zastępca Dyrektora Departamentu
Joanna Wrona